

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 15P/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5523202952
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5523202952.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Ivanou Stehlíkovou, LL.M., v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, so sídlom Námestie slobody 9, 034 01 Ružomberok, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky: E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX a otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec na zrušenie osvojiteľnosti maloletých detí a priznanie rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, sa návrhom doručeným Okresnému súdu Lučenec dňa 03.08.2023 domáhal zrušenia osvojiteľnosti maloletých detí a priznania rodičovských práv rodičom maloletých detí. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 29.06.2018, sp. zn. 5P/58/2018 bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny Ružomberok. Manželstvo rodičov bolo rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 10.07.2018, sp. zn. 17P/3/2018, právoplatným dňa 23.07.2018 rozvedené. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok zo dňa 21.01.2020, právoplatným dňa 19.02.2020 bola vyslovená osvojiteľnosť maloletých detí. Rodičov súd pozbavil rodičovských práv a povinností a deťom ustanovil poručníka B. D.. Navrhovateľ dňa 30.03.2023 vykonal návštevu v Centre pre deti a rodiny Ružomberok a zistil, že stretnutie rodičov s deťmi na viaceré pokusy nebol realizovaný z rôznych dôvodov (choroba maloletých detí, súdne pojednávanie, ktorého sa museli rodičia zúčastniť). Maloletá A. navštevuje 1. ročník základnej školy, kde je integrovanou žiačkou. V škole sa ťažko prispôbovala režimu, objavujú sa poruchy správania – klamanie, odcudzenie vecí, napr. sladkostí spolužiakom. Uvedené problémy sa riešia psychológom. Maloletý C. má na základe odporúčania CPPP a P odklad povinnej školskej dochádzky. Navštevuje materskú školu v Likavke, je chorľavý, stále má problém s udržiavaním stolice, je silný alergik – roztoče, pele, potraviny. Z dôvodu mentálnej zaostalosti bude navštevovať špeciálnu základnú školu. Maloleté deti sú naďalej vychovávané v profesionálnej náhradnej rodine. Maloleté deti majú zdravotné problémy. Dispenzarizované sú v kardiologickej ambulancii, endokrinologickej ambulancii, ako aj v pediatrickej ambulancii – imunológia, alergológia, často sú choré. Sociálne zisťovanie v prirodzenom rodinnom prostredí úrad vykonal dňa 15.05.2023. Matke sú do osobnej starostlivosti zverené deti, maloletý F., nar. XX.XX.XXXX a G., nar. XX.XX.XXXX. Matka žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi. Rodina obýva časť prízemného rodinného domu, ktorý je v osobnom vlastníctve otca matky maloletých detí, A. B., nar. XX.XX.XXXX. Obytná časť pozostáva z dvoch miestností bez vody, kúpeľne a toalety. Jednu miestnosť obýva matka s maloletým F. a G.,

druhú miestnosť obývajú starí rodičia. Do domu je zavedená elektrina, vykurovanie je zabezpečené pevným palivom, voda do domu zavedená nie je. Stará matka maloletých detí má zverené do náhradnej osobnej starostlivosti maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je tiež dieťaťom E. a A. B.. Matka poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 108,- eur a prídavky na dve maloleté deti vo výške 120,- eur. Nad výchovou maloletých detí F. a G. bol nariadený dohľad, ktorý bol uznesením Okresného súdu Lučenec zo dňa 07.03.2023, sp. zn. 17P/13/2023 zrušený. Navrhovateľ ďalej uviedol, že matka je veľmi jednoduchá osoba, ktorá svojim deťom dokáže poskytnúť základnú opateru, pričom domáce práce – varenie, žehlenie, pranie, udržiavanie hygieny maloletých detí, vykonáva pod dozorom starej matky, ktorá prezentuje, že matka je nesamostatná. Matka sa v čase vykonaných sociálnych zistení stále informuje ohľadne maloletých detí A. a C.. Pýta sa na ich zdravotný stav, ako sa im darí a žiada ich fotky. Stále prezentuje, že by ich navštívila, ale sú veľmi ďaleko a nemá financie na úhradu cestovného. Rodičia sa s maloletými deťmi stretli v lete minulého roka, kedy ich do obce D. priviedol profesionálny rodič. S detským centrom je matka v kontakte a plánuje ďalšie stretnutie s deťmi. Pokiaľ sa týka otca, navrhovateľ uviedol, že otec žije v tom istom dvore ako matka s družkou G. H., nar. XX.XX.XXXX a ich spoločnými deťmi I. H., nar. XX.XX.XXXX, A. A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. H., nar. XX.XX.XXXX. Rodina obýva jednu miestnosť, ktorá slúži ako kuchyňa, spálňa aj obývačka. Hygiena domácnosti je na nižšej úrovni. V domácnosti nie je voda, kúpeľňa ani toaleta, elektrina je zavedená. Maloleté deti družky otca, J., nar. XX.XX.XXXX, K., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX.XX.XXXX, L., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX sú v ústavnej starostlivosti, umiestnené v Centre pre deti a rodiny Nová Baňa z dôvodu zanedbávania starostlivosti. Dňa 04.02.2019 boli maloleté deti, A. a C. zaradené do prehľadu detí, ktorým je potrebné zabezpečiť náhradnú rodinnú starostlivosť. Nakoľko sa maloletým deťom nepodarilo v rámci Slovenskej republiky zabezpečiť vhodnú náhradnú rodinu, osvojenie, pestúnsku starostlivosť, dokonca nebolo úspešné ani medzištátne osvojenie. Z dôvodu vyskytujúcich sa zdravotných problémov u maloletej A. bolo sprostredkovanie medzištátneho osvojenia dňa 09.02.2020 pozastavené. Na základe psychologického vyjadrenia Detského centra Slovensko boli maloleté deti dňom 16.02.2023 vyradené z prehľadu detí, ktorým je potrebné zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť formou osvojenia. Navrhovateľ je toho názoru, že aktuálne podmienky rodičov neumožňujú zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti. Nakoľko rodičia prejavili záujem o nadviazanie kontaktu s maloletými deťmi, úrad za spolupráce Detského centra Slovensko Ružomberok a obcou bude pracovať na posilnení citových väzieb maloletých detí s biologickou rodinou, nevlastnými súrodencami a starými rodičmi.

2. Dňa 02.10.2023 Okresný súd Lučenec postúpil vec Okresnému súdu Liptovský Mikuláš ako miestne príslušnému podľa § 6 a § 112 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, nakoľko Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo dňa 21.01.2020 určil, že maloleté deti sú osvojiteľné a rodičov pozbavil rodičovských práv a povinností a deťom určil poručníka B. D..

3. Na prejednanie a rozhodnutie veci súd naradil pojednávanie. Súd pojednávanie vykonal v neprítomnosti rodičov maloletých detí, nakoľko boli na to splnené procesné podmienky. Otec maloletých detí svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnil, ani nežiadal pojednávanie odročiť. Matka maloletých detí ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní prostredníctvom svokra A. B., ktorý telefonicky informoval súd, že matka sa nemôže dostaviť na pojednávanie z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a zlého cestovného spojenia z D. do Ružomberka. Z uvedených dôvodov súd pojednávanie vykonal v neprítomnosti rodičov maloletých detí.

4. Na pojednávaní dňa 19.02.2024 zástupkyňa navrhovateľa uviedla, že návrh podali preto, že podali v auguste 2023 z dôvodu, že deti aj keď boli zaradené ako osvojiteľné, osvojenie sa nepodarilo, dokonca ani pestúnska starostlivosť, ani medzinárodné osvojenie. Má za to, že v takejto situácii nie je namieste, aby boli rodičia pozbavení rodičovských práv a povinností. Pokiaľ budú navrátené rodičovské práva a povinnosti bude to rodičov motivovať byť viac iniciatívni, čo sa týka kontaktu a styku s maloletými deťmi. Kvôli zdravotnému stavu maloletých detí nie je predpoklad, že by si ich niekto zobral do náhradnej starostlivosti. Aktuálne sú vychovávaní profesionálnymi pestúnmi, ale zrejme budú preložené na špecializovanú skupinu kvôli zdravotným ťažkostiam. V auguste roku 2023 mal prebehnúť kontakt rodičov s deťmi. V čase, keď sa návrh podával, boli dohodnutí na konkrétnom mieste a dátume, matka sa však vtedy nedostavila, nakoľko bola hospitalizovaná, dostala epileptický záchvat. Otec nie je tou osobou, ktorá by bola styčná osoba pre nadviazovanie kontaktu s deťmi, on má svoju vlastnú rodinu a ten o deti až tak neprejavuje záujem. Žije s družkou, ktorá sama má 6 detí. Matka sa pri osobných návštevách sociálnych pracovníčok stále na deti pýta, chce fotky, aj by rada navštívila deti v centre, ale je to veľmi jednoduchá osoba a takisto nemá ani finančné prostriedky, aby deti v Ružomberku

navštívila. Je pravdou, že od podania návrhu rodičia nepodnikli také kroky k osobnému kontaktu detí, ktoré by bolo možné charakterizovať ako určitý kvalifikovaný záujem. Sociálna situácia rodičov je na veľmi nízkej úrovni, žijú len zo sociálnych dávok, takže je naozaj problém aj za deťmi vycestovať. Minulý týždeň zisťovala situáciu v rodine, rodičia prezentujú tak, že kontaktovať s deťmi sa chcú. Matka, aj keď jej poskytla telefónne číslo, ako keby sa bála zatelefonovať, ona čaká, že deti im z centra prinesenú, aby ich videli a pod. Z ich strany iniciatíva je veľmi náročná, ťažká, aby vycestovali za deťmi a nejakým spôsobom sa aj v rámci centra s nimi kontaktovali. Vzhľadom na uplynutie doby od podania návrhu, čo je pol roka a vzhľadom na to, že za tento čas je situácia na strane rodičov viac menej nezmenená, nedokázali ich viac motivovať na stretnutie s deťmi a reálne ani nemajú prostriedky na to, aby sa s deťmi v centre kontaktovali, preto ponecháva rozhodnutie na úvahu súdu. Keby bolo zrušené rozhodnutie o pozbavení rodičovských práv a povinností, rodičia by boli zaviazaní aspoň výživným, tak by k tomu celému pristupovali možno zodpovednejšie. Zástupkyňa navrhovateľa tiež uviedla, že aktuálna situácia na strane rodičov neumožňuje ich osobnú starostlivosť o maloleté deti. Aj keby bola zrušená osvojiteľnosť, deti by naďalej ostali v centre. Matka si toto uvedomuje.

5. Zástupkyňa poručníka – B. D., na pojednávaní dňa 19.02.2024 uviedla, že súhlasí vo všetkom so zástupkyňou navrhovateľa. Rodina žije na veľmi nízkej sociálnej a finančnej úrovni. Matka je veľmi jednoduchá, skôr tieto veci ohľadom rodinného fungovania a chodu domácnosti zabezpečuje jej svokra G. B.. Tá iniciuje, podľa ich názoru, aj kroky k tomu, aby o deti rodičia javili aký taký záujem. Vyjadrili sa, že nemajú výhrady k zrušeniu osvojiteľnosti, avšak ponechávajú to na rozhodnutie súdu. Vyjadrili sa tak viac-menej preto, aby nerobili prekážky pri rozhodovaní súdu, nevedia to odborne posúdiť, čo je najlepšie pre deti. Ak by sa však mali vrátiť do rodinného prostredia, toto určite by nebolo dobré a nebolo by to v ich záujme, pretože tam nie sú vytvorené také podmienky, aby deti mali zázemie pre zdravý vývoj. To by neodporúčali, pretože aj tie bytové pomery sú veľmi stiesnené. Teraz sa svokra snažila zabezpečiť do obydľia aspoň prívod vody. Iniciatíva je skôr na jej strane, než na strane rodičov maloletých detí.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 19.02.2024 uviedol, že s návrhom nie je stotožnený a nesúhlasí s ním. Kontaktoval detské centrum, kde sa deti aktuálne nachádzajú, aby zistil aktuálnu situáciu. Centrum potvrdilo, že osobné stretnutie s matkou, ani nie s otcom, s ktorým vôbec nie sú deti v kontakte, sa uskutočnilo dňa 14.07.2022, kedy centrum sprostredkovalo kontakt detí s matkou. Od tohto času za celú dobu doposiaľ k osobnému stretnutiu detí a matky nedošlo. Matka deti telefonicky nekontaktuje, s deťmi sa vôbec nestretla a toto nie je možné považovať za skutočný záujem o deti. Pokiaľ boli uvádzané dôvody, pre ktoré by navrhovateľ navrhoval zrušiť osvojiteľnosť a to, že by boli rodičia motivovaní určitým plnením si ich rodičovských povinností, napr. platením výživného, k tomu, aby mali určitú väčšiu rodičovskú zodpovednosť, uviedol, že rodičia majú riadne určenú vyživovaciu povinnosť, no túto si dlhodobo neplnia. Za záujem rodiča o dieťa považuje niečo, čo je na určitej pravidelnej báze, ale v prípade rodičov B. iniciatívna z ich strany nevychádza, zo strany otca vôbec, zo strany matky takisto tam iniciatíva nie je, len pokiaľ je nabádaná zo strany pracovníčok ÚPSVaR Lučenec alebo zo strany zariadenia, že by sprostredkovali určité stretnutie, ale zo strany rodičov takáto iniciatíva nie je. Má za to, že dôvody, ktorý viedli na začiatku k tomu, aby nad deťmi bola vyslovená osvojiteľnosť, tieto dôvody stále trvajú, na tom sa nič nezmenilo. Tieto dôvody nepominuli, bolo preukázané, že stále trvajú, preto len skutočnosť, že deti zatiaľ od toho, ako bolo vyslovené súdom, že sú osvojiteľné, osvojené reálne neboli, nezakladá dôvody pre zrušenie osvojiteľnosti práve preto, že na strane rodičov nie sú zmenné okolnosti, aby sa mohli o deti osobne starať.

7. Suď vykonal dokazovanie výsluchom zástupkyne navrhovateľa, zástupkyne poručníka a oboznámením sa s listinnými dokazmi, založenými v spise, a to: návrhom, vyjadrením Detského centra Slovensko zo dňa 31.01.2023, lustráciami v registri obyvateľov Slovenskej republiky, lustráciami v Sociálnej poisťovni, potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 27.11.2023 a zo dňa 30.11.2023, potvrdením Sociálnej poisťovne zo dňa 27.11.2023 a oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2P/59/2019, pričom zistil a ustálil nasledovný skutkový a právny stav.

8. Uznesením Okresného súdu Lučenec zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 21P/37/2017, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým boli maloleté deti A. a C. dočasne zverené do starostlivosti Krízového strediska „Za dôstojný život“ v Lučenci. Dôvodom bola podvýživa maloletých detí a zanedbanie ich psychomotorického vývoja v domácom prostredí. Uznesením Okresného súdu Lučenec zo dňa 24.10.2017, sp. zn. 2P/35/2017, súd nariadil výchovné opatrenie ako zabezpečenie odbornej pomoci

maloletým deťom a zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí v zariadení na 6 mesiacov, ktoré sa bude vykonávať v Krízovom stredisku „Za dôstojný život“ v Lučenci. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec zo dňa 29.06.2018, sp. zn. 5P/58/2018 bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Detskom centre Slovensko, K. Sidora 134, Ružomberok.

9. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok zo dňa 21.01.2020, sp. zn. 2P/59/2019 súd určil, že maloleté deti A. a C. B. sú osvojiteľné a zároveň súd pozbavil rodičovských práv a povinností rodičov maloletých detí v celom rozsahu a ustanovil poručníka – B. D.. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 19.02.2020.

10. Z vyjadrenia Detského centra Slovensko, K. Sidora 134, Ružomberok zo dňa 31.01.2023 vyplýva, že obe deti sú od roku 2019 umiestnené v profesionálnej rodine. A. navštevuje viacero špecializovaných ambulancií – gastroenterologickú, endokrinologickú, ambulanciu klinického psychológa, má deficit rastového hormónu, chronické zápaly dýchacích ciest, alergiu na viacero potravín. Má diagnostikovaný ľahký stupeň mentálneho postihnutia. Dlhodobo navštevuje logopedickú ambulanciu, komunikačné zručnosti sú oslabené aj ako výsledok výrazného zanedbávania v rannom detstve. Vďaka intenzívnej stimulácii sa darí reč rozvíjať, napreduje v budovaní slovnej zásoby. Jej umiestnenie v cudzojazyčnom prostredí – v prípade medzinárodnej adopcie, by mohlo spomaliť jej rozvoj v oblasti reči, veľmi pravdepodobne by mala výrazné problémy v osvojovaní cudzieho jazyka. C. je vedený v niekoľkých špecializovaných ambulanciách – imunologická, gastroenterologická, alergologická. Má rovnako deficit rastového hormónu, má naplánovanú liečbu rastovým hormónom. Býva opakovane chorý, hlavne zápaly horných dýchacích ciest, má niekoľko potravinových alergií. Navštevuje klinického psychológa a logopéda. Komunikačné zručnosti sú málo rozvinuté, slovná zásoba je chudobná, často používa agramatizmy. Vyžaduje si vedenie odborníka. Jeho umiestnenie v cudzojazyčnom prostredí nie je v jeho najlepšom záujme z dôvodov ako pri maloletej A.. Maloletá A. ťažšie zvláda zmeny, potrebuje dlhšie časové obdobie na spracovanie nových situácií (príchod nových detí do profesionálnej náhradnej rodiny, prechod do školy, stretávanie s biologickou rodinou). Objavujú sa negatívne emócie, stres, reaguje zvýšenou potrebou profesionálnej matky, žiarlivosťou, niekedy agresívnym správaním. Maloletý C. typicky reaguje neistotou, vyhľadávaním profesionálneho rodiča ako vzťahovej osoby. Obe deti majú výraznú potrebu uistiť sa o prítomnosti profesionálnej matky, často odmietnu vzdialiť sa od nej, odmietajú bežné činnosti, ktoré predtým zvládali (hra, samoobslužné činnosti). Pri prechode do náhradnej osobnej starostlivosti je veľmi pravdepodobné, že tieto reakcie znova nastúpia a budú mať výraznejšie a dlhšie trvanie. Obe deti prešli niekoľkými výchovnými prostrediami a každé ďalšie má za následok ťažšiu a dlhšiu adaptáciu. Na prekonanie adaptačných problémov obe deti navštevujú klinického psychológa, absolvovali filiálnu terapiu, napriek tomu sú ich schopnosti a zručnosti slabo rozvinuté. Obe deti sú v zozname na sprostredkovanie náhradnej osobnej starostlivosti niekoľko rokov (na Slovensku aj v zahraničí). Napriek snahe všetkých zainteresovaných sa doteraz nepodarilo pre deti nájsť vhodnú rodinu, ktorá by bola schopná poskytnúť im komplexnú starostlivosť. S pribúdajúcim chronologickým vekom detí a vekom stráveným v profesionálnej rodine je čoraz nižšia pravdepodobnosť nájsť vhodných žiadateľov. Obe deti sa čoraz viac naväzujú na profesionálnu matku, ako aj na sociálne prostredie, ktoré ich obklopuje. Je to jediné prostredie, ktoré im je známe a zmenu začínajú odmietať. I keď ich mentálne schopnosti im zatiaľ nedovoľujú pochopiť všetky dôsledky prípadnej zmeny. Ich názor na prípadné umiestnenie do náhradnej osobnej starostlivosti nie je konzistentný, nevedia posúdiť dôsledky pre seba, nerozumejú trvalému odchodu z prostredia profesionálnej náhradnej rodiny. Preto centrum požiadalo o vyradenie zo zoznamu detí, ktorým treba sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť.

11. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 27.11.2023 vyplýva, že rodičia maloletých detí nie sú vedení ako uchádzači o zamestnanie. Matka poberá dávku v hmotnej núdzi od 01.09.2018 doposiaľ aktuálne vo výške 135,- eur mesačne a prídavky na dve maloleté deti vo výške 120,- eur mesačne. Otec nepoberá žiadne dávky vyplácané úradom. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 27.11.2023 vyplýva, že ani jeden z rodičov nie je poberateľom dávok dôchodkového poistenia, nemocenských dávok, dávok úrazového poistenia, ani dávok v nezamestnanosti a dávok garančného poistenia.

12. Podľa § 142 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), súd na návrh rozsudok o osvojiteľnosti zruší, ak dôjde k zmene pomerov. Návrh možno podať len do času, kým nie je dieťa odovzdané na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

13. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Predmetom konania je zrušenie osvojiteľnosti maloletej A., nar. XX.XX.XXXX a maloletého C., nar. XX.XX.XXXX, ktoré sa stali osvojiteľnými na základe rozsudku Okresného súdu Ružomberok zo dňa 21.01.2020, sp. zn. 2P/59/2019. Súd po posúdení návrhu dospel k záveru, že nie je dôvodný, preto ho zamietol. Podľa názoru súdu neboli pre zrušenie osvojiteľnosti maloletých detí splnené zákonné podmienky. Zákon predpokladá jediný dôvod, za splnenia ktorého je možné zrušiť osvojiteľnosť, a to v prípade, ak dôjde k zmene pomerov. Podľa názoru súdu zmena pomerov od času, kedy bolo rozhodnuté o osvojiteľnosti maloletých detí, nebola v konaní preukázaná. V konaní naopak preukázané bolo, že na strane maloletých detí nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zrušenie ich osvojiteľnosti, resp. možno konštatovať, že zmena nenastala žiadna. Z návrhu, ktorým navrhovateľ žiadal v roku 2019 vysloviť osvojiteľnosť maloletých detí, vyplývajú rovnaké skutočnosti, aké boli preukázané aj v aktuálne posudzovanej veci. Na situácii maloletých detí sa nezmenilo nič. Zdravotný stav detí je rovnaký, aký bol aj v roku 2019. Deti sú dispenzarizované vo viacerých odborných ambulanciách, majú narušenú komunikačnú schopnosť, navštevujú logopéda, psychológa. Z hľadiska telesného vývoja trpia nedostatkom rastového hormónu a podstupujú liečbu. V čase, keď sa vyslovovala osvojiteľnosť maloletých detí, skutočnosti ohľadom ich zdravotného stavu boli totožné. Tiež z návrhu na vyslovenie osvojiteľnosti vyplývalo, že deti sa ťažšie adaptujú na nové situácie. Zo starostlivosti rodičov boli odňaté v útlom veku (v roku 2017). Od tohto času pretrváva nemenný stav, že sa ťažko prispôsobujú novým ľuďom v ich blízkosti. Už v čase podania návrhu na vyslovenie ich osvojiteľnosti boli umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine. Je evidentné, že od tohto času si vytvorili pevnejšie puto s profesionálnou matkou, čo je prirodzené. Považujú ju za najbližšiu vzťahovú osobu. Od času vyslovenia osvojiteľnosti maloletých detí nenastala zmena pomerov predovšetkým na strane rodičov maloletých detí. Rodičia žijú v rovnako nevyhovujúcich podmienkach pre výchovu a zdravý vývoj maloletých detí, ako tomu bolo aj v čase vyslovenia osvojiteľnosti maloletých detí v roku 2020. Takto rodičia žijú dlhodobo, situácia je po dlhší čas nezmenená, ako vyplýva aj z pripojených spisov jednak Okresného súdu Lučenec ako aj Okresného súdu Ružomberok. Sanácia prirodzeného rodinného prostredia maloletých detí nie je možná. Nie je objektívne aktuálne možné, aby sa deti vrátili do biologickej rodiny, aby žili v pôvodnej rodine. Nad deťmi je nariadená ústavná starostlivosť od roku 2018.

15. Od času, kedy sú maloleté deti právne osvojiteľné (január 2020), sa s biologickou matkou stretli jediný raz počas letných prázdnin v roku 2022, a to dňa 14. júla. Ani predtým (po januári 2020), ani po uvedenom stretnutí v lete roku 2022, sa deti s biologickou matkou nestretli. Nestretli sa ani s biologickým otcom, ktorý o ne nejaví vôbec žiadny záujem. Tvorí rodinu s družkou, o maloleté deti A. a C. neprejavuje záujem. Ani jeden s rodičov nekontaktuje maloleté deti telefonicky, či iným spôsobom a osobne už vôbec nie. Pokiaľ rodičia (najmä matka) odôvodňuje absenciu osobného kontaktu s deťmi nedostatkom finančných prostriedkov, bolo by možné takýto dôvod vziať do úvahy v prípade, že by deti pravidelne kontaktovala a navštívila aspoň dvakrát ročne, prípadne na ich sviatky, narodeniny ap. Avšak v posudzovanom prípade sa stretnutia nerealizujú vôbec. Pokiaľ by matka mala skutočný záujem o maloleté deti, zabezpečila by si svoje osobné a finančné záležitosti tak, aby mala s deťmi kontakt. Rodina však nevie nakladať s finančnými prostriedkami hospodárne ako to vyplýva z dlhodobého šetrenia rodinného prostredia maloletých detí. Pokiaľ je aj matka jednoduchšia osoba, dlhodobý nezáujem o maloleté deti nemožno takýmto dôvodom ospravedlniť. Navyše ani matka ani

otec si dlhodobo neplnia voči deťom vyživovaciu povinnosť. Rodičia nerealizujú žiadne zo svojich rodičovských práv a neplnia si ani svoje rodičovské povinnosti. Deti v dôsledku absolútnej pasivity biologických rodičov nemajú na biologickú rodinu takmer žiadne väzby. Na stretnutie s rodičmi sa musia psychicky pripravovať, aby to dokázali zvládnuť a pochopiť vzhľadom na ich obmedzené psychické možnosti vnímania takejto situácie, ktorá na ne pôsobí ťaživo a neisto, keďže takéto situácie nenastávajú pravidelne, ale sa dejú sporadicky, raz za dva roky, resp. vôbec. Matka žije v stiesnených podmienkach, kde hygiena domácnosti je na nízkej úrovni, otec o deti záujem nejaví. Z uvedeného vyplýva, že deti sa do pôvodnej rodiny nemôžu vrátiť a naďalej zostáva nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť. Za takejto situácie nie je podľa názoru súdu v záujme maloletých detí zrušenie ich osvojiteľnosti, pričom záujem maloletých detí je vždy prvoradý pri rozhodovaní o veciach, ktoré sa ich týkajú. Profesionálna rodina im nateraz poskytuje zázemie a pocit domova, avšak je jednoznačne v ich záujme, aby vyrastali v rodine osvojiteľov, pokiaľ by došlo k ich osvojeniu, akokoľvek sú aktuálne adaptovaní v profesionálnej náhradnej rodine a majú citové väzby na profesionálnu matku. Skutočnosť, že doposiaľ sa nepodarilo nájsť pre deti vhodnú rodinu, nie je dôvodom na zrušenie osvojiteľnosti, obzvlášť za situácie, keď do budúcnosti je veľmi málo pravdepodobné, že by došlo k sanovaniu rodinného prostredia biologických rodičov, čo by umožnilo uvažovať o navrátení maloletých detí do domáceho prostredia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd nemal preukázané dôvody pre zrušenie osvojiteľnosti a s dôrazom na skutočnosť, že maloleté deti naďalej zostávajú umiestnené v ústavnej starostlivosti a rodičia o ne neprejavujú skutočný záujem, súd nevzhladol ani dôvody pre priznanie ich rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), zriadený z účasti konaní nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP a zriadenému z účasti konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanoveniach § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch

a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.